Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Epistolae canonicae cum glosa interlineari - Cod. Aug. perg. 242

[S.l.], [13. Jh.]

Epistola Petri secunda

urn:nbn:de:bsz:31-14252

Visual Library

∴ scribo · omnib(us) p(er) orbem t(er)rarum ecc(lesi)is scribo ;

nuno aoet

SIMON PETRUS

/ com(m)endat p(er)so(n)am scribentis ·

/ agnoscens ueritatem · firmus

servus et ap(osto)l(u)s ih(es)u x(rist)i

in fide · humil(is) ·

his qui coequalem nob(is)c(um)

/ divina electione · / non in circu(m)cisione legis equati est(is) antiq(ui)s

sortiti sunt fidem in ius

plebi dei · s(ed) fide que sine op(er)ib(us)

titiam dei n(ost)ri et salvato

salvat ·

ris ih(es)u x(rist)i. Gr(ati)a vobis et

pax adimpleatur · in a

gnitionem d(omi)ni n(ost)ri ih(es)u

x(rist)i. Quomodo vobis

omnia divine virtutis

/ obtinendam ·

sue · que ad vitam et ad

/ Simon obediens · f(idei) · fidei ·

/ Coequales sibi cognoscit · non p(er) circumcisione · s(ed) quia eandem quam ipse acceperat p(er) gr(ati)am et fidem · et hanc p(ro)p(ri)a exercebat ;

/ Hanc iustitia(m) non humana p(ro)vi dentia rep(er)it · nec legalis institutio do cuit · s(ed) ip(s)e salvator in evangelio ostendit · mal(achias) sic habundaverit · v · u · p · s · et · p · u · r · i ·

· seniorum dicit ecc(les)iam que secum e(st) in babilonem constitutam · i(d est) in confusione tribulationum · quia s(an)c(t)a dei civitas a p(er)sec(u)tione et pressura diaboli · non potest e(ss)e immunis ;

/ Istam eisdem quib(us) et prima(m) scribit ep(isto)l(a)m · electis p(er)e(gr)inis disp(er)sionis · p · g · c · a · & b · confirmans eos adversus pseudo · quiuera(m) doctrinam avertentes · suos inducebant errores · ut qui p(er)secutorib(us) non cesserunt · hereticis non cedant ;

/ In prima multiplicetur · in hac adimpleatur · quia illam incipientib(us) · hanc p(er)fectorib(us) scribit · Multiplicab(i)tur gr(ati)a bene p(ro)ficientib(us) in hac vita p(er) fidem · adimplebitur p(er)venientib(us) in alia vita p(er) spem · Unde addit · In cognitione d(e)i n(ost)ri · ut cognoscatis unum verum d(eu)m · et quem misit ih(esu)m x(rist)m ;

Ita adimpleantur ut per eum cognoscatis quomodo i. quam perfecte sunt donata per gratiam eius omnia dona, non infirmitatis sicut in lege veteri que neminem duxit ad perfectum, sed donationis sue que sunt sufficientia ad vitam et pietatem. Quia omnia quecumque audivit a patre nota fecit vobis. Vel si legatur que ad vitam et pietatem donata est, ita exponitur ut cognoscatis quomodo vobis dominus omnia virtutis sue dona iuxta modum vestre capacitatis prestiterit, que vestris donata est ad vitam et pietatem consequendam.

Vel ideo nobis qui natura sumus iudei, qui magisterio ipsius corporaliter usi sumus, omnia sacramenta reseravit. Ideo maxima et pretiosa spiritus sancti promissa donavit, ut per hec et vos qui ex gentibus estis, qui carnaliter Christum non vidistis, divine sue nature donaret esse participes, ut sicut nos promissa ab illo vel accepimus vel accepturos nos confidimus, sic et vos credentes de donis eius sitis indubii.

Non solum fugiatis concupiscentias mundi, sed et ministrate in fide vestra quasi servuli et humili modo ostendite fratribus virtutem vel constantiam vestre bone conversationis que fidei iungenda est, ne sine operibus fides otiosa sit, ut alios vestro exemplo in bona conversatione ÷

scilicet per hoc. scilicet conservanda.

pietatem donata sunt

per cognitionem eius qui

scilicet quia talis figuratus est in virtute miraculorum

vocavit nos propria gloria et

scilicet quanto perfectius quis deum cognoscit, tanto plus promissorum eius

virtute. Per quam maxima

magnitudinem sentit.

et pretiosa nobis promissa do

scilicet gratia sit vobis et pax. ut per

navit, ut per hec efficiamini

scilicet coheredes filii dei non per naturam sed per gratiam. natura enim ut sitis fugientes ne

divine consortes nature.

corrumpamini a concupiscen

Fugientes eius que in

tia.

mundo est concupiscen

tie corruptionem. Vos

autem curam omnem sub

inferentes ministrate

in fide vestra virtutem,

In virtute autem scientiam.

Per cognitionem salvatoris omnia misteria divinitatis quibus salvemur cognovimus.

Non angelum, non archangelum ad salvandum.

Maxima et promissa, i. vitam eternam, quam per eius cognitionem sequimur, vel que promisit nobis de conversione aliorum per nos vel adventum spiritus sancti.

Dominus misit, non in nobis aliquid boni per quod salvaremur invenit, sed infirmos et angelos sua virtute reparavit et gratia.

Vel de potentia miraculorum donavit.

¶ In bona conversa-
tione discite benefa-
cere spe eternorum
non temporalium.

¶ Non alterius
rei intuitu pietatis
opera adversariis vestris
impendatis nisi fra-
terne dilectionis
ut persecutores vestri con-
vertantur. qui do-
ctrina vestra et increpa-
tionibus noluit con-
verti;

¶ Ideo hortemini
et alias ministrato.
quia haec omnia si ad-
sint vobis in affec-
tu cordis et insuper et
adversum vitiorum
bella prevaluerint
non vacuos virtuti-
bus in hoc seculo et sine
fructu in futuro et
non vacuos in vobis
ipsis sicut vas omni
bono liquore vacuum.
nec sine fructu in
aliis quos exemplo
vestro convertitis;

in scientia autem abstinenti-
scilicet ut ergo eos quos tolleratis pre-
am. in abstinentia patien-
solliciti ex caritate vestra.
tiam. in patientia autem
pietatem. in pietate autem
fraternitatis amorem.
in amore autem fraternita-
tis caritatem. Hec enim
si vobiscum adsint et su-
perent. non vacuos sine
fructu vos constituent.
scilicet in die iudicii quando cognoscetur Ihesus.
in domini nostri Ihesu Christi cogni-
ut in eo. Christi quod. scilicet et vere hortenen
tione. Cui enim non pre-
da sunt. que haec. scilicet a lumine divi-
nis sot alienus. non
sto sunt haec. cecus est et ma-
habens ducem boni itineris;
nu temptans. oblivio-

÷ confirmetis. Vos dico omnino curam
scilicet in solo deo sit omnis vestra cura. in occul-
to cordis vestris molles et dissoluti;

¶ Abstinentiam patientia sequitur
ut qui a voluptatibus mundi se con-
tinet. adversa quoque eius sustineat;

¶ Cum bona facere didicistis
spe eternae vitae. mox a malis abs-
tinete et in cogitatione et in opere. ne
in vacuum scientia celestium cedat.
si se ab illecebris seculi aliquis non co-
herceat.

¶ Caritatem dei que merito amori
fraternitatis iungitur. quia nec deus
sine proximo. nec proximus sine deo
perfecte diligitur.

¶ Oculus scientiam. manus o-
perationem designat. Cecus est et
manu temptans. qui scientiam rec-
te operationis non habens quicquid
sibi rectum videtur operatur et ÷

÷ lumen ueritatis ignorans. qua
si manum ad opus quod non uidet
extendens. gressus in iter quod non p[er]
uidit extollit. l[ege] õq[ue] miser in ruinam
p[er]ditionis quam prescire nequibat
incidit.

¶ Multi uocati pauci electi. cer
ta e[st] ergo uocatio cunctorum qui ad
fidem uenerunt. Cui uero fidei sacram[en]
tis que p[er]ceperunt bona quoq[ue] op[er]a p[er]
seueranter adiungunt. isti suam
uocationem et electionem certam
inuenientib[us] faciunt. Sicut qui post
uocationem a iustitia uertuntur.
cum nihil utilius ex hac uita mi
grauerint. iam omnib[us] certum
reddit[ur] quod reprobi fuerint;

¶ Ezechiel loquens de edifitio
in monte constituto ait. et in octo
gradib[us] ascensus eius. et hic petrus
octo uirtutum gradus numerat.
fidem. uirtutem. s[cilicet] abstinentiam
patientiam. pietatem. fraternita
tis amorem. caritatem. quib[us] fu
gientes [hec] mundalis concupiscentie
corruptionem ad habitationem re
gni ascendere debemus. de quib[us]
psalmista. Ascensus in corde suo.
d. i. u. l. i. l. q. p. et ibunt ambula
b[un]t de uirtute. v. u. [et]c.

¶ p[er] habit[um] [et] p[er] penit[entiam].
nem accipientis purgationis
¶ originalium. [et] in quib[us] diu consu
ueterum suorum delictorum.
euerant. ¶ qr oculis est quib[us] non
¶ maiori
Qua p[ro]p[ter] fr[atr]es magis satagi
[t]h[ec].
¶ i. ostendatis
te ut p[er] bonam op[er]am cer
tam u[est]ram uocationem
¶ i. ad uitam eternam
et electionem faciatis.
¶ h[ec] ministrate.
Hec enim facientes non pec
cabitis aliquando. Sic
¶ ministrando h[ec].
enim habundanter mi
¶ uirtu
nistrabitur uobis introi
tes p[er] quas intrabitis ad uitam
itus in eternum regnum
d[omi]ni. et saluatoris ih[es]u
xp[ist]i. Propter quod incipi
am uos semp[er] monere

¶ Q[uonia]m homo de pecc[at]o
in peccatum cadit. in
decurr[itur] oblitus pacti
quod in babtismo cu[m]
d[e]o iniit;
studio ad retinenda
laborate.
uos certe uocatos a
d[e]o et electos. bis facie
do faciatis. uos certos
de p[ro]ximo u[est]re uoca
tionis
attingens. ubi amplius
non peccabitis. cum
nalia uitabitis. que
qui egerit non habe
hereditatem in regno
xp[ist]i. a quib[us] immunis
iuuante d[omi]no p[er]manet
qui supradictis uir
tutib[us] se mancipau[it].
Sine uenalib[us] uero
nullus e[ss]e potest.
¶ Quia ad eo utilia sunt
ubi sit uob introit[us]
patens ad s[an]c[t]a s[an]c[t]or[um].
iterum et iterum mo
nebo uos. et semp[er] ero
in inceptione. q[uia]
numquam erit finis
monitionis. quod
ergo michi non est
pigrum sepius iterare ÷

÷ uobis non sit one
rosum sepius au
dire;

¶ Institutio me
lius uidebitis · et
melius confirmati
eritis · nec erit op(us)
moneri ·

¶ Tabnaclo ·
i · corpore · in quo iter
huius uite agitur ·
et contra aduersarios
ueritatis certamen
agitur;

¶ Pulcre non mor
tem · s(ed) depositio
nem uocat · quia
sic est famulis dei
carnis tentacula
exuere · sicut uiato
ribus confecto itine
re domum p(ro)priam
p(ro) habitatione ta
bernaculi adire · si
cut positis in expe
ditione p(ro)strato ho
ste ad patriam re
dire;

s(cilicet) octo gradibus · s(cilicet) monebo quod
in presenti potest sciri ·

uobis · et quidem scientes

s(cilicet) quamuis confirmati sitis ·

et confirmatos uos in

s(cilicet) id(est) mo

ueritate presenti · Iustu

nebo quia iustum arbitror p(ro)pter h(oc) q(uo)d
d(omi)n(u)s benigne uocauit me · et con

(m) autem arbitror quamdiu

firmauit · et alios ·

sum in hoc tabnaculo

¶ confirmare monuit dicens · confirma fratres tuos · suscitare uos dor
[i(d est)]

suscitare uos in commo

nitione · certus quod ue

lox est depositio tabnacli

mei · secundum quod et d(omi)n(u)s

s(cilicet) ut uenio romam

n(oste)r ihesus christus significauit

(m) in crucifigi · et alibi · extendes

michi · Dabo autem op(er)

manus tuas ·

am et frequenter habe

s(cilicet) obitus dicitur sanctorum quia exire

uos post obitum meum ·

unt obuiam sponso ·

ut horum memoriam

¶ Quare uult monere illos qui
sciunt et confirmati sunt · id est scilicet
ut scientiam quam habent operibus exer
ceant · et ueritatem cuius presentia
confirmati sunt · fixa mente custo
diant · ne q(ua)n(do) p(er) magistros erroris ·
excidant a simplicitate et casti
tate fidei;

mientes · ad predicta · semper ex
citans in commonendo;

¶ Ideo magis insto · quia remo
uebor a uobis · et multi pseudo
subintrabunt · contra quos uos
oportet armari;

¶ Et quia cito transiturus sum ·
ideo interim dum uiuo dabo op(er)
am · ut uos frequenter · s(cilicet) quotiens
instabunt pseudo et uolent uos
abstrahere · habeatis in memoria
post obitum meum qui me presen
tem non habebitis doctorem · uos
quolibet modo habere · s(ed) ita ut hor(um)
memoriam faciatis · opere adimplen
do · alios docendo;

¶ Heretici acceptis de literis ministeriis de cetero non divinis scriptis attendere, sed potius ad sensum erroneum has male interpretando transferre studuerunt;

¶ Transfiguratio domini et claritas eius signum erant et resurrectionis eius et nostre. Per heliam qui cum eo apparuit intelligitur resurrectio eorum qui fuerunt ante legem. Per moisen eorum qui sub lege. Per petrum et iacobum et iohannem eorum qui sub gratia. Vel per moysen mortuum mortuorum resurrectio figuratur. Per vivos vivorum;

i. ideo a deo sunt sollicite.
faciatis. Non enim indo
quia magna res est quam doceo.
ctas fabulas secuti no
tam fecimus vobis domini
i. que omnia operatur
nostri ihesu christi virtutem.
et continet. i. potius docemus
et prescientiam, sed spe
i. facti sumus.
culatores illius magni
i. et hoc magnum
tudinis. Accipiens enim
fuit. quasi accepit a deo secundum quod
a deo patre honorem et
homo. i. quando factus est et vestimenta
gloriam. voce delapsa ad
eius fulserunt. i. glorificandum. i. a
eum huiuscemodi a ma
patre glorioso magnificante filium. i. con
gnifica gloria. Hic est filius
substantialis.
meus in quo michi com
placui. ipsum audite. Et
i. petrus iacobus et iohannes.
hanc vocem nos audivi

¶ Hic et paganos tangit et hereticos. pagani quicquid eos delectabat appellare deos non timuerunt.

i. que omnia futura ab eterno providit.

ut nos ea que vidimus magna et audivimus de illo transfigurato in monte;

¶ Per vocem dilapsam gloria deitatis eius claruit.

¶ Quod dixi vobis non est fabulosum sed certum. et non tantum his signis declaratum, sed etiam ad confirmationem nostre predicationis habemus propheticum sermonem. dominus dixit ad me filius meus es tu. firmiorem inter alios prophetas. quia clarius aliis de christo prophetavit. ¶ Ad tendentes. ut lucem habere possitis scientes. hoc intelligentes. quod nullus scilicet prophetarum propria sua interpretatione prophetie dogmata invenit et predicavit. sed que a domino didicerant in secreto hec plebi dei observanda tradebant. non ut gentium vates de corde suo fingebant. Sicut ergo prophete non sua sed dei verba scribebant. ita lector non sua interpretatione uti debet ne a fide.

¶ ad probandam eius

mus. de celo allatam. cum [divinam naturam.] essemus cum ipso in monte sancto. et habemus firmiorem propheticum testimonium. cui benefacitis attendentes quasi lucerne lucenti in caliginoso loco. donec dies lucescat et lucifer oriatur in cordibus vestris. Hoc primum intelligentes quod omnis prophetia scripture propria interpretatione non fit. Non enim voluntate humana

¶ In monte thabor. ut similem ei audivimus in alio monte. scilicet oliveti quando orabat.

¶ Firmiorem. quia si quis testimonio nostro minus credit quod in secreto gloriam nostri redemptoris conspeximus. certo sermoni prophetico nullus audebit contradicere.

¶ In huius seculi nocte plena temptationibus et vitiis et erroribus vix difficile invenitur quisquam qui non offendat. contra quem necessaria est hec lucerna. sed queritur numquid semper erit necessaria? non utique. sed donec dies. id est in futuro appareat claritas dei et lucifer. id est clarus intellectus noster vel ipse christus oriatur in cordibus vestris. dilectio erit qualem nunc optamus. et quia non est suspiramus. et qualis erit singuli in singulis videbimus quomodo nunc facies nostras alterutrum videmus. Interim ad nocturnam lucernam pertinet quod filii dei sumus. et nondum apparuit quid erimus. Ad comparationem impiorum dies sumus. Ad comparationem future vite lucerna indigemus.

¶ Attendite prophetico sermoni. 24

namado est quod potest p bari-
p hoc quod p phia non e talibz uer
bis & tali modo locutionis scripta
quali utuntur homines in locutio
ne sua & qualis clarel scripture sunt
composite & interpretate & uere
non est locutio p pharum secundum sua
t audientium uoluntatem s spc sci
qui loquebatur in illis.

¶ Sicut in potestate p pharum
non erat semp habere spm . semp
futura predicere . ita non erat po
testatis eorum in que uellent do
cerent . s ea sola docebant . que
a spu didicerant . Ideo dicit
nequis ad libitum suum scriptu
as exponat . ¶ Secta lati.
heresis grece . cum quis obstulta
obstinatione errorem quem se
mel concepit semp sectari nulla
tenus cessat . quod p prium est he
reticorum . ¶ Merito p ditione
sibi inducunt qui redemptorem
suum negant . t non qualem ue
ritas ostendit . s qualem ipsi si
bi fingunt predicant . & p pterea
alieni a redemptore . nil certius
quam foueam expectant ;

¶ Via ueritatis blasphema
tur p hereticos . non solum in
eis quos sue heresi seductos as
sotiant . s in eis quoque quos p =

allata est aliquando p phia .
s spu sco inspirati locuti
sunt sci dei homines . Fue
runt & pseudo p phe in
s iam st.
p plo . sicut & in uobis erunt
s timore oprimuntur . s post obitum meum mani
magistri mendaces qui i
s mendaci ura . s i . doctrina . que
troducent sectas p ditionis .
faciet & sequatur ad eo . s . ro in p ibz .
& eum qui emit eos dnm
s negata ueritate inducunt sibi fal
sitatem
negant . sup ducentes sibi
p qua cito p dicabunt . s a qbz
celerem p ditionis . & mul
graue est cauere . & multi s . e . l .
ti sequentur eorum luxurias
s castitas & cetera bona opa .
p quos uia ueritatis blas
s non causa religionis s auaritie
phematur . Ut in auari
fingunt nouas doctrinas . ue
tia fictis uerbis de uobis .

÷ exhiberet . s labo
ret attendere quo
modo uerba sua uo
luerit intellegi ille
qui scripsit .
¶ Iō uos commoneo
& tot auctoritatibz ratio
ne decepiamini a
pseudo . qui fingunt
xpm nondum uenisse .
ut sui uenisse fatentur .
festabuntur ;
÷ aliquos errores in
terserunt . quia gra
uiter puniuntur
p mendatius suis
cum suis sequacibz
sicut in p plo ut fuer
pseudo qui falsa nun
tiabant . & in dictu
p petue dampnati
onis sustinuerunt .
sic & isti ; ¶ Nulla
spem future uite ha
bentes . carnali scientias p
dicant . quibz carnales
facile consentiunt ;
ut aliquid lucrentur .
uos emunt deo .
s de uobis sibi aliquid
comodi ;

impurissima scia facta et sacrificia t misteria execranda que faciunt
in odium xpiani nominis excitant · existimantibus impiis omnes xpianos
huiusmodi flagitiis mancipatos ·

¶ Pene eterne
iam olim apud
dominum eis puise non
cessant · presenti
aliter excruciant
nec finem habe
bunt · ¶ Rudentes
inferni uocat ornat :
¶ superbie demonum q co
¶ Rudentes sunt
funes quibus naute
uela suspendunt ·
ut flante aura por
tus tranquillitatem
relinquant · seque
semper ambiguis flu
ctibus credant · quibus
rudentibus conueni
enter in mundo er
spirituum conamina co
pantur · qui mox
inflante superbia
impulsi se aduersus
creatorem erexerunt
ipsi se lationes sue
conatibus · in abissi
profunda sunt rap
ti ; ¶ Ignis qui
sodomitas semel
puniuit · signum
quod impiis sine fi
ne sit passum · et

¶ magistris et
sequacibus ·
negotiabuntur · quibus iudi
¶ diabolus
tium iam olim non cessat perditio
nem decipiens · scilicet per ea ¶ perbarani pro ;
eorum non dormitat · Si enim deus
tormentaturus ; ¶ qui dignioris na
angelis peccantibus non pepercit ·
nat superbie · sit causa eorum
tura ·
sed rudentibus inferni detrac
: pene : ¶ ut reseruarentur in
tos in tartarum tradidit in iu
iudicium · in dampnationem ·
dicium cruciandos reseruari ·
¶ i · hominibus secundum originem primi pe
originali mundo non pepe
ccati inuentibus · ¶ quia iusti
rcit · Sed octauum noe iu
tie operatatiens qualiter coram do
stitie preconem custodiuit ·
uiuendum esset ostendit · ¶ i · submer
diluuium mundo impiorum i
sionem impiorum ·
nducens · ciuitates sodomorum
et gomorreorum in cinerem
¶ patenter signifi
redigens · euersione dampn
cans omnino perituros · qui si
nauit · et exemplum
miles istis forent ;
eorum qui impie

huiusmodi flagitiis mancipatos ·
¶ Si apostatas angelos tradit o speciis
inferni ad maiores cruciatos reseruat
in die iudicii · si et mundum propter scelera
deleuit · si sodomitas deleuit et loth
et noe saluauit · constat quia nouit
dominus pios de temptatione eripere · ini
quos uero · i · d · c · i · r
¶ Aliat translatio · sed carceribus caligi
nis inferni retrudens tradidit in iu
ditio puniendos reseruari ·
¶ Quamuis hunc inferiorem aerem
quasi carcerem acceperint qui quantum
ad celum infernus dicitur · restat tamen
pena adhuc ultimi iudicii · qui pat

¶ Origenes · Idem
mundus est post
diluuium qui et ante ·
Sed tamen ille quasi
alius fuit · quia ille
mundus aquarum
it et tota facies ter
re · et totus ille aer
¶ Octauum noe ·
Sex sunt etates seculi ·
¶ Hee ciuitates
dupliciter dupli
citer in ignem sunt
redacte · quia et
primo eas per incen
dium cum adia
centibus terris
in cinerem redegit ·

e diabolo et angelis ·
sicut non permittat deus
illos consumi · sed ser
uat ut grauius puni
antur cum suis membris
sic xpc glorificandus
est cum suis ;
altitudine aquarum
mutatus est ·
Septima est illa
uita ubi anime sanctorum
felici sabbato i
eterna requie per
fruentur · Octaua
communis resur
rectio · Occulte quoque
insinuat per apostolum
diuinum discrimen · i

i futuri iudicii diem quando dampnatis reprobis
omnibus iusti gloriam uite perpetis accipient.

Et cum loco incendii postmodum
terra fumiganda
est. quod fructus
pulcherrimi ci
nerem intus habent
et fetorem inmit
tit. quia dilectio
carnalis et secul
aris arridet. ui
tam
in iniusibi
libus nisi incendi
um sibi reseruat
nec. nisi ut fumus
tormentorum eius in
secla seculorum ascen
dat.

mortuum maris
undis contexit.
seruare adhuc
uolens regionem
circa positam
prisce speciem pe
ne. Nascuntur
enim poma pul
cherrima que
et edendi cupi
ditatem spectan
tibus generant. Si
carpas fatiscunt
et resoluuntur
in cinerem. fu
mumque exitant. quasi adhuc arde
ant.

Ante diem iudicii soluti corpore
penas luunt. et in iudicio grauiora
expectant. quando corpore et anima cruciabuntur.
fornicatores dicit qui post peccatum se
de corruptionis patientur tormenta.
quam generales iniqui.

ebendi

fili.
actum iustum ponens. et iu
stum loth oppressum a ne
fandorum iniuria ac lu
xuriosa conuersatione
eripuit. Aspectu enim
quod erat dificile inter tales iusti
et auditu iustus erat. ha
biam seruare.
bitans apud eos qui de di
e in diem animam iustam
iniquis operibus cruciabat.
sicut noe et loth.
nouit dominus pios de tempta
sicut diabolus ori
tione eripere. iniquos uero
ginale mundum sodomitas.
in die iudicii seruare cru
reseruabit eos.
ciandos. Magis autem eos
qui post carnem in con

Cruciabat iu
stum iniqua proximorum
facta et uerba. que
cernens corrigere non
ualebat. Ipse autem
in bonis actibus sese
uabat. nec uisis uel
auditis flagitiis se
fuscabat. et uisu
et auditu iustus quia
nichil in illo uidebat
nichil de eo audiebat
nisi quod pertinebat
ad iustitiam.

Iniquos plasido
et eorum sequaces. et
ideo nolite sequi eos.

i. qui more brutorum animalium

cupiscentiam immunditiae

luxuriantiae. i. dominum ihesum iustum

ambulant. dominatio

nemque contemnunt.

i. ad maiora crimina. i. impeccatis.

audaces. sibi placentes.

i. sine timore ultionis separant homines

sectas non metuunt intro

adeo et instruunt ad blasphemandum

eum.

ducere. blasphemantes.

Ubi angeli fortitudine et

uirtute cum sint maio

i. quantum

res non portant aduer

ad patientes. i. maiores penas.

sus se execrabile iudicium.

i. magistri erroris.

Hii uero uelut irrationa

bilia pecora naturaliter

i. tendunt.

in captionem et in perni

i. sic isti. i. qui blasphemant.

tiem in his que ignorant

Superbos dicit arro
gantes. qui et ipsi
grauiora generalibus
luituri sunt suppli
cia; Hereticos
dicit. qui blasphe
mantes fidem et uitam
orthodoxorum. sec
tas sui nominis. i. here
ses inducunt quibus
et grauior instat cru
ciatio; Ubi. i.
in quibus malis quia
contempnunt domina
tionem. quod auda
ces et cetera que secuntur.
hoc namque faciendo
angeli demoniaci
erant ac penas sue su
perbie soluere me
ruerunt. et quia
natura eorum non
patitur ut satiant
...

iustum iudicem talium recognoscere
nolunt.

Omnis hii seruantur ad maiora
ubi tanta uis est penarum. quia et
angeli mali qui sunt maiores forti
tudine et robustiores ad proferendum.
quam homines non poterunt qua
sionis intolerabile. portare.
Ibi cruciabuntur iniqui ubi
angeli mali qui prius contra dominum
superbierant. et inde puniti sunt. iam
non portant. sed potius abiciunt in
ditum superbiendi contra deum. quod
est execrabile aduersus se ipsos. quia
pro illo grauiter puniuntur. et terri
ti magnitudine penarum. iam ab
illo iudicio presumptionis desistunt.
sed isti iniqui nondum desistunt. et
torquebuntur ibi. i. apud deum.
ubi angeli boni non sustinent sed iu
dicant. siquid execrabile contra il
los dicitur sicut subuerterunt so
domitas. sic et apostoli aliquando iu
dicant ut petrus occidit ananiam;
Sicut irrationabilibus animantibus

naturale est causa pabuli sepius in captionem et perniciem ignoranter incidere. ita heretici comparati inmentis insipientibus. propter appetitum sue corruptionis explendum. incorruptam catholice ecclesie doctrinam blasphemantes et uitam. sibi perditionis laqueos nectunt. de quibus cum dixisset blasph. in e. s. recte addit. et peribunt. ¶ Voluptas bona et mala. Voluptas bona dicitur uocatur. qua sancti in domino delectantur. Voluptas mala uero. qua reprobi ad perficienda opera tenebrarum peruerse delectantur. Iniusti ergo delitias coinquinationis. et m. existimant uoluptatem diei. quia cum uacent delitiis inpurissimis et execrandissimis. has optimas et quasi luciflu as iudicant;

¶ Etiam in gestu corporis perficient nequitiam animi. Ut oculus. id est anima que debet prouidere. uel oculus magister eorum cupit adulteria. uel cum uxoribus uel cum diabolo. ¶ Plenos incessabilis delicti. a quibus non facile cessatur. quia quasi naturalia sunt ut saturitas. et ebrietas et somnolentia.

¶ Aliquando heretici tam execranda dogmata protulerunt. ut etiam pagani stulti qui diuina cognitio

in corrup

blasphemantes in corruptio sensu. et consortio sanctorum. corruptione sua peribunt. per

id est penam pro malis operibus. percipientes mercedem iniusti

ut qui insordibus est sordescat adhuc. tie. uoluptatem existima

recte. ntes diei delitias coinqui

nationis et macule deli

secundum malam estimationem tiis affluentes. in conuiu

ut ibi uos decipiant. uiis suis luxuriantes uo

biscum. oculos habentes

plenos adulterii. et in

cessabilis delicti. pelli

centes animas instabi

quicquid agunt causa auaritie. les. cor exercitatum auari

faciunt. ita possessi a maledictione. tia habentes. maledictionis

ipsos polluti carnalibus concupiscentiis. ad illud homines allliciunt et per illis et dampnabuntur.;

et maxime illi qui corruptionis causa seruiunt. et uesanis tenentur erroribus. conuersationem istorum blasphemantium. et eis qui sane sapiunt detrahere non cessant.

¶ Pellices dicuntur meretrices a pollutione. uel a pellis foeditate. quia incautos illiciunt. pelliciunt animas instabiles uariorum doctrinarum erroneis sectis quasi construpantium luxibus subdendo;

¶ Ad idem tendentes
ad quod ille intendit
qui ueniebat maledi
cere ipso uel contra
uoluntatem dei.
sed contingit
illis sicut
balaam.
quem corri
puit asina de sua
uesania;

¶ Obscuritas pecca
torum seruatur ut sor
descant amplius. uel
infernales pene.
¶ Superbe dicentes
se esse iustos. quamuis
sit uanum carnali
desiderantes. et luxu
riose uiuentes pel
liciunt. qui par. e.

% gentia. ¶ ex ratione cognoscebant
quod credere quomodo uiuere
filius D ereliquentes rec
debent. ¶ affatim mentis.
tam uiam errauerunt.

secuti uiam balaam ex
¶ locus est.
bosor. qui mercedem iniq

tatis amauit. correctionem

non habuit sue uesanie su
¶ quia asina.
biugale mutum. hominis

uoce loquens prohibuit in

sipientiam. hii sunt
¶ non lauantes sed potius coinquinat
fontes sine aqua. et ne
bes. ¶ obscurantes
bule turbinibus exagita
instinctu diaboli.
te. quibus caligo tenebra

rum reseruatur. Super

ba enim uanitatis loquentes

ratione carent. illorum detestentur in
saniam. illorum distorta et deo contra
ria itinera sapiendo sanius redargu
ant. et quod peius est multi catholi
corum iniquitatum amant mercedem
iniquitatis. ut et docti clerici ab in
doctis laicis merito lacerentur. qui
comparantur prophete qui uerbis asine
contra naturam naturaliter loquentis cor
ripitur. nec tamen apposito praui itineris
retardatur. Qui ueniunt de bosor.
Bosor carneus. siue in tribulatione. dicitur.
quia nulla alia causa magis ad ultra
uerbum ueritatis. quam pro concupiscen
tia carnis. Unde et in tribulatione sunt
positi. non quod pro domino patiantur. sed a
nimos infirmorum suis doctrinis.
et peruersis exemplis opprimunt. ne
resipiscere possint. Balaam uanus
populus. et precipitans eos. quod illis con
uenit. Qui enim agnitam ueritatem
sponte deserunt. uanus populus sunt.
et in precipitium suos mittunt audito
¶ Non sunt imitan
di pseudo. qui a licet
uideantur utiles. in
chiuerit est. nisi ua
nitas. et immunditia;
res. quibus non
salutaria que
corrigant. sed
erronea quod delec
tent predicant
De quibus subditur. hii sunt fontes si
ne aqua. qui promittunt imbrem doctri
nam quam non habent. Velud nubes ∻

÷ Prophete ad quas pervenit veritas dei.
et turbinibus demonum et vitiorum
agitantur. locuntur grandia. et totus
sermo eorum superbia est.

Immundus est omnis qui exaltat
cor suum. ut qui paululum refugerint
a peccatis ad suum revertantur erro-
rem. et student in luxuria ciborum.
carnisque delitiis. Quis enim non liben-
ter audiat. manducemus et biba-
mus et in eternum regnabimus.

Et vere sunt servi acquisiti. quia
cum primum liberi erant. modo cogun-
tur servire gravius quam antea.

Si in cognitione domini n. i. x. refu-
gientes coinquinationes anime et corporis
quas mundus immittit. sicut ante
baptismum his rursus implicati.
superantur ab his coinquinationibus
apparet quod facta sunt p. d. p. quia
magis offendunt deum quam ante
baptismum. et maiores penas pati-
entur. quia mendaces sunt promis-
sionis facte in baptismo.

tes. alliciunt in desideriis
carnis luxurie eos qui pa-
ululum effugiunt. qui in
(errant. et alios errare faciunt.)
errore conversantur. li-
bertatem illis promittentes. cum
(servi corrupti. vel servi diaboli cor-
ipsi servi sint corruptionis.
rumpentis.)
A quo enim quis superatus
est. huius et servus est. Si
enim refugientes coinqui-
nationes mundi in cogni-
tionem domini nostri et salva-
toris ihesu christi. his rursus
implicati superantur. fac-
ta sunt eius posteriora

÷ qui consimiles eis sunt.
tamen aliquatenus de-
clinant eorum societatem
et a peccatis aliqua-
tenus abstinent.

Ipsi a secta promit-
tunt eis libertatem co-
medendi. et bibendi
et dormiendi et re-
gnandi in eternum.

Vere sunt servi.
quia tales servi qui
acquisiti. non ex na-
tura sed ex culpa sub-
iecti vitiis quod gra-
vius est.

ł uere deriora·
ł minus ma

prioribus deteriora· Melius

ium·

enim erat illis non cogno

scere viam iustitie· quam

ł quia preter mala que sicut prius agunt· preuaricatores sponsionis sunt;

post agnitionem retror

sum conuerti· ab eo quod

traditum est illis sancto mandato

ł probat auctoritate subspe

cto· Contingit enim eis u

catius quod sunt nequam seruu·

lum veri prouerbium· Ca

nis reuersus ad uomitum·

et sus lota in uolutabro

ł quibus

luti· Hanc ecce vobis cari

scribo epistolam·

ssimi secundam scribo epistolam

ł epistolis·

in quibus excito vestram in

in commonitionem·

Illis conuenit il

lud uerum prouerbium

ut illa pars libri que

continet illud prouer

bium;

Iam aliam epistolam

scripsi ad repellendos

pseudo· et ut meam

magnam sollicitudi

nem ostendam uobis excepta

de causa hanc et secundam scribo

epistolam·

Ut per illam sitis

memores eorum uerbo

rum que ipse presens

dixi uobis· uerborum

dico acceptorum a sanctis

prophetis· que auctoritate

4

In prouerbiis et expositione po

situm est· Sicut canis qui reuertitur

ad uomitum suum· ita stultus qui

iterat stultitiam suam· et post apostolus

addit de suo· et sus lota in u· i· Canis

cum uomit cibum qui pectus pre

mebat proicit· sed cum ad uomitum

reuertitur· unde leuigatus fuerat rur

sus occupatur· Sic qui nequitiam que

uentris intima premebat confitendo pro

icit· post confessionem dum repetit resu

mit· Sus dum in luto lauatur sordidior

redditur· sic qui peccatum plangit·

nec tamen deserit· pene grauiori se subicit·

qui et ipsam quam flendo impetrare

potuit ueniam contempsit· et qua

si in lutosa aqua semetipsum uol

uit· quia dum fletibus suis uite mun

ditiam subtrahit ante dei oculos sordidas

ipsas etiam lacrimas facit·

Ut uos commoneam et uos alios commo

neatis;

scilicet
sinceram mentem ut
id est scilicet per actum confirmare et sitis memores preceptorum sanctorum apostolorum. vel precepta que sancti apostoli dederunt vobis dimittatis pro predicatione illorum pseudo et que precepta sunt etiam domini et salvatoris. et ipse dominus qui venit salvare nos hec precepta instituit et servare precepit;

memores sitis eorum que
predixi verborum a sanctis pro-
phetis et apostolorum sanctorum pre-
ceptorum et domini et salva-
toris. Hoc primum scien-
tes quia venient in dece-
scilicet tempore antichristi cuius sunt
ptione in novissimis
iam isti precursores.
diebus illusores iuxta pro-
prias concupiscentias
ambulantes dicentes.
Ubi est promissio aut ad-
scilicet hec apostoli ex sua parte.
ventus eius? Ex quo

Illusores. id est illudentes fidei et spei christianorum. quod tempus resurrectionis futurum sibi frustra promittant. non iuxta catholicam fidem. sed secundum proprias concupiscentias. id est novis peccatis gaudentes et dicentes. Ubi est promissio. hoc volunt inducere ut omnes promissiones de christo vilescere credatis. quasi non sint impleta in christo que de illo predicta fuerunt in prophetis. aut ubi est adventus eius. quasi quod signum de adventu eius potestis ostendere. quasi nullus adventus est futurus. ideo non credunt futurum adventum quia ex quo patres nostri. id est antiqui tempore resurrectionis quando patres fessi eum expectando requieverunt. ut primum cepit predicari resurrectio mortuorum. omnia cursus et ordo rerum creaturarum omnium sic perseverat sicut modo. et nichil mutatum est ad testimonium adventus eius. et hec abuntio est. sicut in principio mundi sic adhuc est. et ideo non credunt illum adventum futurum.

Ubi est promissio. Paulus scribens thessalonicensibus cohercet eos qui diem domini instare autumabant. petrus reprehendit illos qui adventum et promissionem

Ex quo. ex parte stultorum non est promissio aut adventus. quia ex quo antiqui patres mortui sunt nichil de novis mutatum in mundo neque aliquid mutabitur nisi sicut modo est;

Ipsa domini tardare asseverant. Unde omnibus constat qui diligunt adventum eius, in nostro tempore in hac opinione temperantius cohibendam. ut neque vicinum nimis, neque adventurum diem domini, neque rursus hunc tardius adventare suspicemur. Sed solum hoc per omnia curemus, ut sive ocius, sive tardius adveniat, eius paratos nos possit invenire dum venerit.

¶ Per quae duo. id est in quibus duabus partibus aere et terra.

¶ Post diluvium et coinquinantur peccatis reservati sunt ut purgentur per ignem cum suis malis habitatoribus in die iudicii.

¶ Si dicitur vobis a pseudo quod divultis potestis facere. quia tamen tempus restat usque ad diem iudicii quod ex longinquis ÷

enim patres dormierunt

¶ alia translatio. caeli erant olim de aqua et per aquam constituti.

omnia sic perseverant ab initio creaturae. Latet enim

¶ nullum iudicium esse futurum.

eos hoc volentes quod caeli

¶ alterius modi.

erant prius et terra de aqua et per aquam consistens Dei verbo. per quae

¶ pollutus peccatis hominum.

ille tunc mundus aqua

per aquam purgatus est.

inundatus periit. Caeli autem qui nunc sunt et terra eodem verbo repositi sunt igni reservati in diem iudicii et perditionis impiorum

¶ probato quod iudicium venerit. ostendit quam efficax fuerit.

hominum. Unum vero

¶ Latet enim. Ideo dicunt omnia eodem modo perseverare. quia ut vere nesciunt. vel fingunt se nescire ut vos decipiant. Duo dei iudicia. alterum per aquam quod praeteriit. alterum per ignem quod restat. hoc dicit. latet eos. quod caeli. id est iste humidus aer et turbolentus de quo dicitur. Milvus in caelo cognovit tempus suum. erant prius inter priores creaturas mundi. vel prius. id est ante diluvium. et quod terra erat prius consistens de aqua. id est per motionem aquae. quod operante dei verbo congregata est in unum. et ita apparuit arida. et consistens per aquam. quia divina dispositione venis aquarum tota plena est. sicut corpus animalium sanguine. ariditate deficeret. si irrigatio aquae deficeret. Per quae duo. id est in quibus partibus duabus aere et terra quiete erat mundus aliusmodi. quam iste periit. inundatus aqua diluvii. Nam superiores partes non attigit diluvium caeli. autem qui nunc sunt. et terra eodem verbo dei repositi in eam formam quam modo habent sunt reservati igni in melius commutanda in die iudicii. et perditionis. ¶ Periit terra aqua submersa tanto tempore fructificare desistit. postea et dissimilem pleris ÷

¶ Unum. Quamquidem futurum est iudicium. ergo nolite seduci per

in locis ab ea quam prius acceperat faciem recepit. periere et celi secundum speciem huius aeris. Occupavit enim aqua totam istam capacitatem ubi aves volitant. Sed celi superiores, scilicet utrum super ituri sunt igni, an hii soli qui in diluvio perierunt disceptatio est aliquando scrupulosior inter doctos.

i. pseudo quod dicunt vobis quod deficit futurum iudicium non tamen vobis est timendum quia cum sint tot cogitationes et tot actus hominum, si singulatim debeant discuti non sufficient milia annorum. cum in uno die solo dicant futurum iudicium et sic multa poterunt latere iudicem. Sed non lateat vos sitis quod tantum valet apud dominum unus dies ad agendum aliquid quantum mille anni hominibus ad solam rem faciendam.

¶ Sicut mille in agnitione divine virtutis preterita presentia et futura equaliter presentia constant et que longa nobis vel brevia videntur tempora curricula equaliter sunt spatium apud conditorem temporum qui omnia magna et parva equaliter conspicit. ideo hoc commemorat apostolus ut conveniat eos qui dicebant ubi est promissio aut adventus eius. ostendens dominum nequaquam oblitum sui promissionis aut adventus. Sed cum ita unumquemque diem solum eternam sua memoria contempletur ut annorum mille circuitus et ita mille annos ut ut unus dies.

fuerit

¶ Qui in diluvio transierunt quantum ascenderet videtur ignis quantum aqua diluvii.

¶ Transeunt elementa sed qui fuerunt alius materiabunt operandi per quale supplicium sol venerit in medius.

Hoc non lateat vos karissimi
quia unus dies apud dominum
sunt mille anni et mille
anni sicut dies unus. Non
tardat dominus promissis sed pa-
ut vos in virtutibus crescatis. *ut alii*
tienter agit propter vos nolens
qui convertendi sunt commutantur
aliquos perire sed omnes
ad penitentiam reverti.
non tardat sed potius *imp*
Adveniet autem dies domini ut
ubi sapiens ad iudicium *violenter* *ignis* *alleg. celi sed liquidmelius prius*
fur in qua celi magno im-
in aliam formam. *gaudium est pignus probabitur* *in iii. ingibus*
petu transient elementa
mundus consistit. ille maximus ignis assumet nec cuncta in tantum
vero calore solventur et
assumet ut non sint sed duo in toto tum consumet. duo vero in meliorem
terra Cum hec igitur omnia
restituet faciem. ut in equitatibus novos celos et novam terram
solvenda sunt quales

tate temporis videt scire multa non poterit. non credatis eis quia quicquid potest fieri mille annis et amplius sicut quod fit in maiore et sidunt mille annis penitendo non assequi in minimum veniam delictorum non credatis quia unus dies vere penitentie tantum valet quantum mille anni sicut latroni. Si dicunt non potero tam diu laborare una die potestis resipiscere. non credatis quia mille anni labores non plus sufficiunt ad vitam quam unus dies.

¶ Quia omnia videre potestis credere quod dominus non tardat promissis implendis. sed tempore quia nondum est tempus implendi sed tempore quo previdit et implenda in pleb. sed ideo differt ut electorum summam quam previdit prius adimpleat. Unde in apocalipsi et dictum est illi ut quiescant adhuc modicum tempus donec compleatur numerus eorum.

÷ spatium sine labore circumspiciat. manifeste intelligendum est quod ipse ipsorum quoque dierum et annorum omnium finem certissime noverit. et absque ulla dubitatione hoc quoque premonuerit. quam adventus ipsius claritas revelcenda. quam promissa sanctis sunt reddenda premia. Unde et recte subiungitur non tardat.

¶ Quando quidem in tanto iudicio mali in peius. boni in melius sunt mutandi.

¶ Ut tales sitis propter quos salvandos deus veniat ad iudicium.

oportet esse vos in sanctis conversationibus et pietatibus
(in vobis. — ad alios.)
(per spem. — bene agendo.)
expectantes et properantes in adventum
(iudicii)
diei domini nostri ihesu christi. Per quem celi ardentes solventur. et elementa ignis ardore tabescent. Novos vero celos et novam terram et promissa ipsius expectamus. in quibus iustitia habitat. Propter quod karissimi hec expectantes satagite immaculati et inviolati apud eum inveniri
(quod dies domini venit. — a venia)
(libus incorrupte. — ab eo et ad honorem eius — a terri)
(in mentalibus in mente. venientis et pulsantis.)

¶ In quibus. i. quorum pars futuri sancti iustitia habitet. quia tunc cunque fidelium pro modo certaminis coronat reddetur iustitie. quod in hac vita fieri non potest.

¶ Ei. i. domino. Ille solum nunc mundus est perfecte qui divino iudicio mundus est. quia humana sepe falluntur iudicia.

¶ Non autem alios sed veteres et antiquos immutandos commutandos. Unde dicitur. Ipsi peribunt. tu autem permanes. Que mutabuntur constat profecto qui consumpti per ignem mox abeunte igne gratiorem resument speciem. De igne et aqua in tale huius. quum potius huius in apocalipsin. et mare iam non est. habemus in prophetis. lux lucerne non erit tibi amplius.

¶ Allegorice. nolite credere illis qui dicunt iudicium esse impletum de omnibus que de nativitate christi promissa sunt dicentes. Ubi sunt novi celi et nova terra. que promissa sunt. Novos celos credimus illos in quibus iustitia habitat. et novam terram illos qui ferunt fructum novitatis. et hos dicimus promissa dei. Ut nos in quibus iustitia habitat. et veritatem scimus celos. i. sanctos expectamus novos futuros. et terram novam quam promisit.

¶ Hec sunt vigilie de quibus dicitur. Beati sunt servi illi quos cum venerit d. i. v. Vigilat qui se a sordibus immunem custodit. Cui quanto immune est cum omnibus hominibus pacem habet. qui omnes illecebras carnis spiritui regimini subdit. ipse ipso pace felicissima utens.

¶ Pacificate· remissis peccatis·

¶ Paulum illis scripsisse dicit· in quo ostendit quod paulus quibusdam specialiter ecclesiis omnibus que sunt per orbem generaliter scripsit· Petrus sapientiam pauli laudat· paulus de se dicit ego sum minimus apostolorum· paulus pro priori se infidelitate humiliat· et apostolorum aliorum innocentiam preferet· Ecce primus apostolorum oblitus sui prioratus et datarum sibi clauium datam paulo miratur sapientiam quia mos est electorum ut magis aliorum quam suas mirentur uirtutes· ut per hoc se ad profectum excitent·

¶ Difficilia in epistolis pauli que deprauantur ab hereticis dicit maxime illa in quibus de gratia dei loquitur· que iustificat impios· i· ex impiis facit iustos· Dicit enim ubi habundauit delictum superhabundauit gratia· Ne quis desperaret de commissis peccatis· heretici ita interpretantur· quod suadeat plura facere peccata ut potiora postea recipiantur bona· contra quos petrus subiungit· Vos igitur· vos presscientes quia insipientes multifariam introducent errores· quidam ÷

in pace· et domini nostri longanimitatem· salutem arbitramini· Sicut et carissimus frater noster paulus secundum datam sibi sapientiam scripsit uobis· sic et in omnibus epistolis loquens in
[gloss: s· epistolis· s· epistolis pauli·]
eis de his quibus sunt quedam difficilia intellectu·
[gloss: s· i· sine lumine iustitie· s· que]
que indocti et instabi
[gloss: inter doctos donec erudiantur non per ma]
les deprauant· sicut et
[gloss: net·]
ceteras scripturas· et ad suam ipsorum damnationem· Vos igitur fratres

¶ Ne putetis quia tardet promissionem dominus· sed intelligite quia ideo longanimiter expectat· ut plures saluentur·

¶ De his que predixi uobis· ut hec faciatis que docui·

¶ Nullus ueteris uel noui testamenti liber in quo heretici aliquid non peruerterint· uel demendo uel addendo uel mutando· Vnicum remedium indoctis humilitatem· instabilitate uerbis doctorum auditum prebere· Quam stabilitatem quia heretici ÷

non habent uento superbie quasi palea leuis de ecclesia tollun tur. Unde ad suam ipsorum perditionem;

prescientes hoc custodi te uosmetipsos ne insi pientium errore trans ducti excidatis a propria fir mitate. Crescite uero in gratia et cognitione domini nostri ihesu christi et saluato ris. Ipsi gloria et nunc et in diem eternitatis amen;

i. fidei · i. sed potius · i. inter cotidianas aduersitates. i. et maxime cum dum desideratus uidebitur.

iudicium futurum negantes. qui dam diuina eloquia falsificantes. qui dam male interpretantes. quidam luxurie frena laxantes. et alia mul ta;

In principio e pistole ad commendationem sermonis diuinitatem et humanitatem christi designat. in quo caritatem dei ad ho mines et suam ad illos quibus scribit insinuat.

Fuit ab initio scilicet filius dei. sed eum dein in carne audi erunt et uiderunt.

QVOD FVIT ab ini tio. quod audiuimus. quod uidimus oculis

i. in principio · erat. u. · i. discipuli · i. gratia · et. i. cum hominibus.

Scripserat iohannes euangelium aduersus dogmata hereticorum qui de uerbi eternitate male senti ebant. et male predicabant. Scri bit et epistolam aduersus eorundem et aliorum hereticorum stultitiam in qua de fide et caritatis perfectio ne agit. ut intelligamus quid credere. quid diligere debeamus. Multi enim prauis dogmatibus in ducti de sinceritate fidei et carita tis non bene intelligebant. dice bant opera esse caritatis crebro co uari luxuriam. consentire in uitiis. alienis contradicentes communicare passionibus christi et ceteris que implentur caritate dei et proximi;

Incipit epistola Iohannis